

Özge NAR
Avukat

**MODA TASARIMLARININ
FİKİR VE SANAT ESERLERİ KANUNU
KAPSAMINDA KORUNMASI**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
TEŞEKKÜR METNİ.....	IX
KISALTMALAR.....	XV
GİRİŞ.....	1
1. KAVRAMLAR VE TANIMLAR.....	3
1.1.Modâ Tanımı.....	3
1.2.Modâ Kavramının Ortaya Çıkışı ve Modâ Kuramları	6
1.3.Modâ Tasarım Kavramının Ortaya Çıkışı ve Tanımı	11
1.4.Modâ Tasarımlarının Hukukî Niteliği.....	13
1.4.1. Modâ Tasarımlarının Fikir ve Sanat Eserleri Kanunundaki Koruma Kategorisi	13
1.4.1.1. Fikrî Ürün – Fikrî Hak Kapsamları.....	14
1.4.1.2. FSEK Kapsamında Eser Tanımı ve Eser Niteliği Taşıma Koşulları.....	19
1.4.1.2.1. Göre Güzel Sanat Eseri Kapsamında Modâ Tasarımı	21
1.5.Modâ Tasarımlarındaki “Estetik” Kavramının “Sahibinin Hususiyeti” Kavramıyla Karşılaştırması	25
1.6.Modâ Tasarımlarında Telif Hakkı ile Sınai Mülkiyet Hukuku Arasındaki İlişki	33
1.6.1. Modâ Tasarımlarında Kümülatif Koruma Mümkün Müdür?	39
1.7.Uluslararası Hukukta Modâ Tasarımlarının Korunması.....	41
1.7.1. Bern Sözleşmesi Kapsamında Modâ Tasarımları.....	42
1.7.2. TRIPS Anlaşması Kapsamında Modâ Tasarımları	44

1.7.3. WIPO Telif Hakları Anlaşması (WCT) ve Dijital Ortamda Koruma	45
1.7.4. Avrupa Birliği Uygulaması	46
1.7.5. Türkiye ile Karşılaştırmalı Değerlendirme	50
2. MODA TASARIMLARININ FİKRİ MÜLKİYET HUKUKU ÇERÇEVESİNDE KORUNMASI	53
2.1. Moda Tasarımlarında Eser Sahibi Kimdir?	53
2.1.1. Birlikte Eser Sahipliği.....	57
2.1.1.1. Birlikte Eser Sahipliğinde Gri Alan: Fiziksel Ayrılabilirlik mi Anlamsal Bütünlük mü?	59
2.1.1.1.1. Iris van Herpen & Casey Curran İşbirliği: Moda ve Kinetik Sanatın Bütünlüşmesi	61
2.1.1.1.2. Anouk Wipprecht'in "Spider Dress" Örneği: Teknoloji ve Tasarımın Tek Beden Olması	62
2.1.1.1.3. Coperni & Dr. Manel Torres: Sprey Elbise Performansında Ortak Yaratıcılık	64
2.1.1.1.4. Yapay Zekanın Eser Sahipliğindeki Yeri: SCREEN Defilesi ve Yapay Zekâ Destekli Tasarım.....	66
2.2. Fikri Haklarda Mali ve Manevi Haklar.....	71
2.2.1. Manevi Haklar.....	73
2.2.1.1. Umuma Arz Hakkı	76
2.2.1.2. Adın Belirtilmesini İsteme Hakkı	78
2.2.1.3. Eserde Değişiklik Yapılmasını Men Etme Hakkı	81
2.2.1.4. Eser Sahibinin Zilyed ve Malike Karşı Hakları	83
2.2.2. Mali Haklar	84
2.2.2.1. İşleme Hakkı	86
2.2.2.2. Çoğaltma Hakkı.....	92
2.2.2.3. Yayma Hakkı	94
2.2.2.4. Temsil Hakkı	96
2.2.2.5. Umuma İletim Hakkı.....	99

2.2.3. Mali ve Manevi Hakların Kullanımına İlişkin İstisnalar	101
2.2.4. Mali Hakların Devri ve Kullanım Hakkının Devri.....	106
2.2.4.1. Hakların İhlali Halinde Başvurulabilecek Hukuki Yollar	112
2.2.4.1.1. İhtiyati Tedbirler ve Gümrüklerde El Koyma ..	112
2.2.4.1.2. Eser Sahibinin Tespiti Davası	114
2.2.4.1.3. Tecavüzün Men'i ve Ref'i Davaları.....	116
2.2.4.1.4. Tazminat Davaları	119
2.2.4.1.5. Ceza Davaları	125
3. MODA ENDÜSTRİSİNDE TELİF HAKKI SORUNLARI.....	129
3.1.Hızlı Moda ve Seri Taklit Problemi	129
3.2.Modatasarımlarında Etik Sınır İhlalleri: Vaka İncelemeleri	133
3.2.1. Gucci ve Irkçı İmgelemeler: Blackface Tartışması	134
3.2.2. Gucci'nin "Straight Jacket" (Deli Gömleği) Benzeri Tasarımı	136
3.2.3. Balenciaga ve Çocuk İstismarı İmgeleri	138
3.3.Yargı Kararlarına Eleştiri.....	141
SONUÇ	151
KAYNAKÇA.....	155